

Warszawa, 13 styczeń 2010 r.

**Adaptacja, bez zawirowań –
żywność i napoje na rynku światowym w 2010 roku**
Analiza Euler Hermes

Grupa Euler Hermes, lider w zakresie ubezpieczeń transakcji i windykacji biznesowej, analizuje sytuację światowego rynku spożywczego.

Żywność i napoje – ranking B

Legenda		
Ryzyko globalne AA	Pozytywne dane fundamentalne i prognozy	Prognozy dla sektorów gospodarczych Euler Hermes opierają się na fachowej wiedzy makroekonomicznej specjalistów ds. oceny ryzyka i analityków Grupy, którzy uważnie monitorują ryzyko w spółkach na całym świecie za pośrednictwem sieci 35 spółek lokalnych. Wynikiem ich pracy jest ocena jakościowa kondycji i prognoz dla poszczególnych sektorów. Zasadniczo, choć nie we wszystkich przypadkach, ocena ta obejmuje prognozy wzrostu dla danego sektora. W większym stopniu koncentrujemy się na kondycji przedsiębiorstw (w kategoriach marży i płynności), niż na wzroście ich obrotów. ■
Ryzyko globalne A	Dość dobre prognozy	
Ryzyko globalne B	Oznaki osłabienia	
Ryzyko globalne C	Osłabienie strukturalne	
Ryzyko globalne D	Przewidywany bliski kryzys lub kryzys w toku	

Przegląd sytuacji: kluczowy sektor z niskim poziomem wydatków kapitałowych i wydatków na badania

Z ponad 100 najważniejszych przedsiębiorstw w tym sektorze, którego całkowite obroty plasują się na poziomie 1 bln dolarów, około 62 to spółki publiczne, 14 to spółdzielnie, 45 ma siedzibę w Stanach Zjednoczonych, a 29 w Unii Europejskiej. Transakcje na rynku rolno-spożywczym stanowią zaledwie niewielką część całkowitego handlu światowego: obecnie udział ten wynosi 6%, podczas gdy ok. 40 lat temu było to 20%. Największym światowym eksporterem i importerem pozostają Stany Zjednoczone. Ich sytuację charakteryzuje ujemny bilans handlowy w tym sektorze i malejący udział w eksporcie światowym. Udział Unii Europejskiej w światowym eksporcie produktów rolno-spożywczych spadł w ciągu ostatnich dziesięciu lat z 25% do 20%. Wydatki na prace badawczo-rozwojowe odpowiadają bardzo niewielkiemu procentowi produkcji – ok. 0,4% ogółem i 1,2% w Japonii. Jednak udział wydatków na żywność w całkowitych wydatkach gospodarstw domowych jest bardzo zróżnicowany – mieści się w przedziale od 10% do ponad 75%. Wciąż ponad miliard ludzi jest niedożywionych, ale kapitał zainwestowany w kraje rozwijające się w ramach dopłat do rolnictwa i pomocy rozwojowej zmniejszył się z 250 mld dolarów pod koniec lat 90. XX w. do 150 mld dolarów w ostatnich latach.

Bieżąca sytuacja: wojny cenowe i świadomi cen konsumenci

Kryzys ekonomiczny nie oszczędził całkowicie tego sektora. Konsumenci, którzy boleśnie odczuli znaczne osłabienie swojej siły nabywczej, zwrócili się ku tańszym elementom oferty i produktom sprzedawanym przez sklepy pod własną marką. Jednak badanie przeprowadzone przez

PricewaterhouseCoopers wśród wielu dużych firm spożywczych potwierdziło odporność sektora na kryzys, wynikającą z jego mniej cyklicznego charakteru. Rentowność firm objętych badaniem spadła średnio o około jedną czwartą, tymczasem w innych sektorach marże zostały obcięte mniej więcej o połowę. Piwa, napoje bezalkoholowe i czekolada – sektory zazwyczaj charakteryzujące się wysoką rentownością – nadal stanowią cel prób przejęcia. Po tym, jak InBev zapłacił gigantyczną cenę za koncern piwowarski Anheuser-Busch, japońska firma Suntory zgodziła się przejąć firmę Orangina Schweppes za 2,6 milarda euro. Kraft, którego wyniki sprzedaży są słabe pomimo dużych kampanii marketingowych i reklamowych, próbuje przejąć Cadbury za 17 mld dolarów. Hershey Chocolate, firma wielkościowo podobna do Cadbury, najwyraźniej również rozważa fuzję ze swoim brytyjskim odpowiednikiem.

Prognoza: koncentracja na ograniczeniu szkód

Wpływ, jaki recesja wywarła na sektor, różni się w zależności od kraju i uzależniony jest od zwyczajów żywieniowych mieszkańców oraz struktury udziałów, jakie w rynku danego kraju mają sprzedawcy detaliczni, sklepy dyskontowe typu „hard” i duże supermarkety. Nie mogąc ograniczyć kupowanej żywności pod względem ilościowym, tak jak ma to miejsce z innymi towarami, konsumenci stali się bardziej wyczuleni na ceny, nie zastanawiając się jednak na razie nad spadkiem jakości. Taka postawa ma – i będzie mieć nadal – negatywny wpływ na sprzedaż produktów, których stosunek wartości do ceny nie został wystarczająco podkreślony. W tym kontekście duże firmy eksportowe umacniają swoją strategię polegającą na zwiększaniu sprzedaży na te rynki zagraniczne, które nie zostały jeszcze spenetrowane przez duże marki. Starają się również ograniczyć wpływ presji na marże wywieranej przez największych dystrybutorów. Składający się z niezliczonych małych i średnich przedsiębiorstw sektor rolno-spożywczy charakteryzuje się deflacją cen sprzedaży, zmiennością cen towarów i – w przypadku wielu firm – brakiem środków finansowych. To wszystko razem wpływa na dużą liczbę fuzji i przejęć. Wiele takich firm znalazło się teraz na celowniku, a biorąc pod uwagę niewielką rentowność wielu z nich, osiągnięcie konkurencyjności poprzez koncentrację staje się konieczne.

Polska perspektywa – ocenia Tomasz Starus, dyr. Działu Oceny Ryzyka

Jeśli spojrzymy na listę największych producentów żywności i napojów na świecie to widać, że zdecydowana większość z nich jest obecna również w Polsce i również u nas są to liderzy swoich branż. Oznacza to, że Polska, po dwudziestu latach transformacji gospodarczej stała się integralną częścią globalnego rynku. W konsekwencji coraz częściej nasz osąd na temat przyszłości polskiej gospodarki możemy opierać na prognozach dotyczących rynku globalnego i coraz rzadziej musimy te prognozy korygować, aby uwzględnić specyfikę naszego rynku.

Co to oznacza dla przyszłości branży spożywczej w Polsce? Nieuniknioną konsolidacją zarówno w sferze produkcji jak i dystrybucji. Każdy kolejny kryzys, spowolnienie, recesja – jakkolwiek byśmy tego nie nazwali, z jednej strony stanowi impuls do wzmacniania pozycji na rynku poprzez przejęcia/połączenia, z drugiej zaś wymusza likwidację, upadłość bądź głęboką restrukturyzację podmiotów, które z różnych powodów ani nie przejmują, ani nie stanowią celu przejęcia.

Podobnie bowiem jak w większości sektorów, o sukcesie przedsiębiorstwa stanowi jego zdolność do wyróżnienia się na rynku i skłonienia nabywców do wybierania właśnie tych, a nie innych produktów. To zaś można osiągnąć albo dzięki konkurencyjnej cenie, możliwej do osiągnięcia dzięki wykorzystaniu efektów skali, albo w wyniku zajęcia wysoce rentownej niszy, w której nie skala działalności się liczy, a raczej wysoka jakość i precyzyjna odpowiedź na specyficzne potrzeby konsumenta.

Najwięksi producenci żywności i napojów na świecie

Nr	Spółka	Kraj	Obroty '08 miliardy euro	Marża operacyjna ⁽¹⁾	Obroty w '09	Zmiana I półr. '08 do I półr. '09	Sektor
1	Cargill	USA	81,6	3%	79,3 ^(****)	-3%	Różne produkty
2	Nestlé	Szwajcaria	67,1	14%	32,3	-2%	Różne produkty
3	Archer Daniels Midland	USA	47,8	4%	47,4 ^(****)	-1%	Zboża
4	Unilever	Anglia- Holandia	40,5	18%	20	0%	Napoje, przekąski
5	Pepsico	USA	29,4	16%	12,8	-3%	Napoje, przekąski
6	Kraft	USA	28,2	9%	13,4		Nabiał, przekąski, napoje
7	Coca-Cola	USA	21,4	26%	10,5	-6%	Napoje
8	Tyson	USA	18,1	1%	8,9	-2%	Mięso
9	Diageo	Wielka Brytania	9,3 ^(**)	32%	10	15%	Napoje alkoholowe
10	A-B InBev	Belgia/USA	16,1	25%	11,8	67%	Piwo, napoje
11	Danone	Francja	15,2	10%	7,5	-3%	Nabiał, różne produkty
12	SABMiller	RPA	14,4	15%	17,3 ^(****)	6%	Piwo
13	ConAgra	USA	7,8	12%	1,3 ^(*)	1%	Żywność gotowa

⁽¹⁾ zysk operacyjny ÷ obroty

^(*) przez 4 miesiące, ^(**) przez 6 miesięcy, ^(****) przez 1 rok

Źródła: dane spółek, Euler Hermes SFAC

Wiodący eksporterzy na świecie

	Eksport mld USD fob	Zmiana od 2000 do 2008
USA	91,3	+94%
Niemcy	66,5	+206%
Francja	65,4	+108%
Brazylia	40,3	+298%
Chiny	37,7	+189%

Źródło: Baza danych Comtrade ONZ (żywność, napoje i wyroby tytoniowe)

Euler Hermes jest liderem na rynku ubezpieczeń należności handlowych oraz jednym z liderów w zakresie gwarancji ubezpieczeniowych i windykacji należności. Euler Hermes zatrudnia 6 200 pracowników w 50 krajach. Oferuje kompleksowe usługi w zakresie zarządzania należnościami. Skonsolidowany obrót grupy Euler Hermes w 2008 roku wyniósł 2,2 miliarda euro. Euler Hermes rozwinął międzynarodową sieć nadzoru, która umożliwia analizę stabilności finansowej 40 milionów przedsiębiorstw. Grupa obejmuje swoimi gwarancjami transakcje handlowe na całym świecie na kwotę 800 mld euro.

Euler Hermes, członek grupy Allianz, jest notowany na giełdzie Euronext w Paryżu. Agencja Standard & Poor's przyznała grupie oraz należącym do niej spółkom zależnym rating AA-.

W Polsce grupa Euler Hermes jest obecna od 1999 roku. Towarzystwo Ubezpieczeń Euler Hermes S.A. oferuje ubezpieczenia należności handlowych oraz gwarancje ubezpieczeniowe. Jednocześnie druga spółka działająca na polskim rynku - Euler Hermes Zarządzanie Ryzykiem Sp. z o.o. oferuje windykację należności Mierzejewska - Kancelaria Prawna Sp. k.

Kontakt dla mediów:

Artur Niewrzędowski TALKING HEADS PR
artur.niewrzedowski@thpr.pl Tel. 0509-433-874